

Stanisław KOZIEJ

POLITYKA BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA

Cz. III

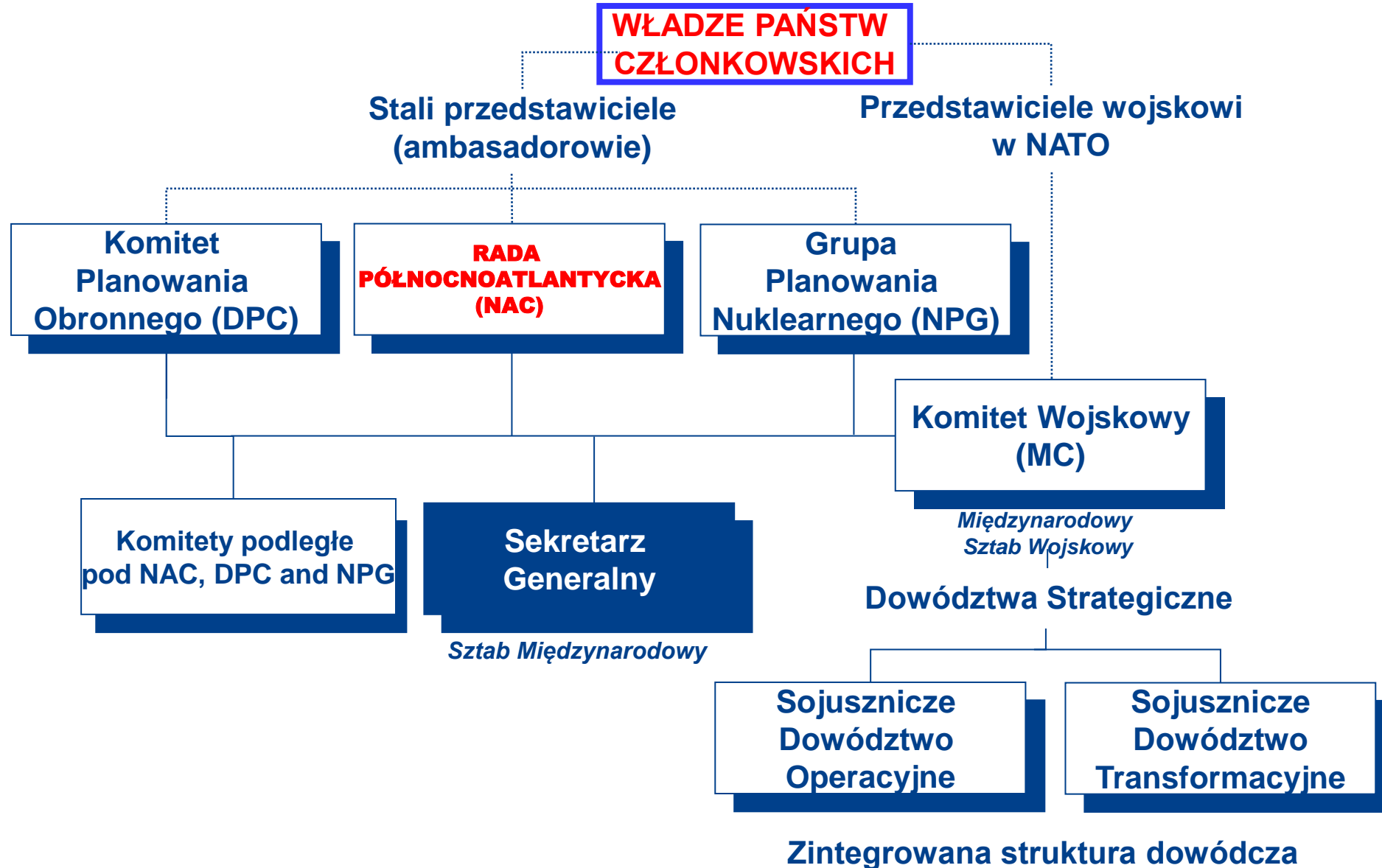
Strategiczna koncepcja bezpieczeństwa Polski

Zewnętrzne filary bezpieczeństwa Polski

www.koziej.pl
[@SKoziej](https://www.instagram.com/SKoziej)

MATRO

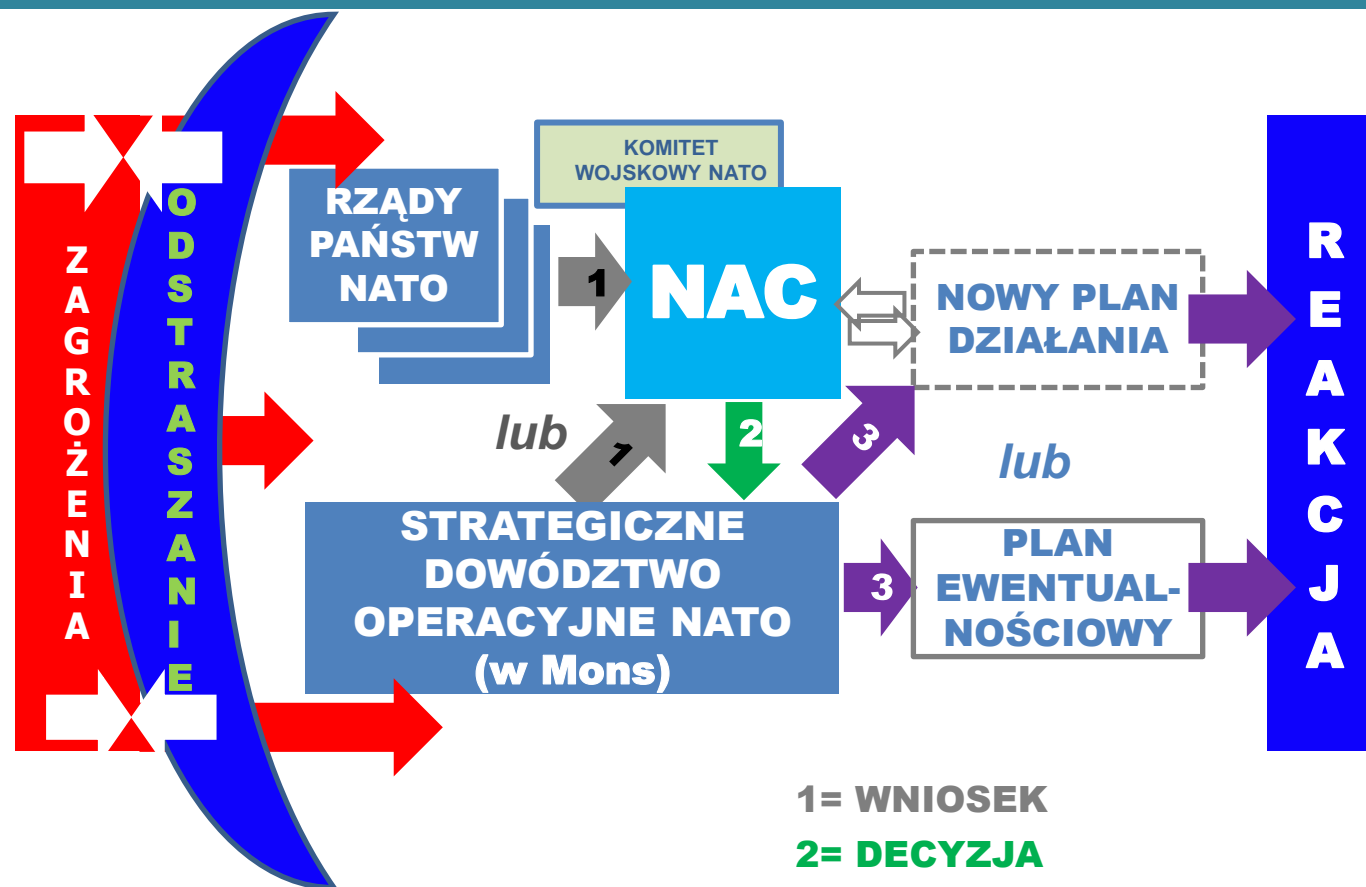
STRUKTURA CYWILNA I WOJSKOWA

Zasady funkcjonowania

- **Permanentne konsultacje polityczne**
- **Procedury konsultacyjne – komitety - rola stolic – zasada konsensusu**
- **Relacje między decyzjami sojusznicznymi i stanowiskami narodowymi**

Mechanizm reagowania NATO

- 1= WNIOSEK
- 2= DECYZJA
- 3= DZIAŁANIE
(plan i realizacja)

Operacja obronna NATO: wyzwania, dylematy i zadania

- **Monitorowanie kryzysu i wykrycie narastającego zagrożenia (wywiad, rozpoznanie: techniczne, osobowe; multi-wymiarowe): działania narodowe, oceny sojusznicze**
- **Wzmożenie odstraszania (powstrzymywania, mitygowania): operacja kryzysowa SSR (wzmocnienie sił i gotowości „czaty”, rozwinięcie „szpicy”); podwyższenie gotowości sił narodowych; uaktualnienie planów operacyjnych...**
- **Przekazanie wojsk w operacyjne podporządkowanie dowództw sojuszniczych (Transfer of authority)**
- **Operacja uprzedzająca???**
- **Operacja obronna: początkowo narodowa(???), od początku sojusznicza!!!**
- **Manewr strategiczny głównych sił wzmocnienia i kontrofensywa**
- **Próg wojny nuklearnej???**

NATO – wyzwania strategiczne

- **Więzi transatlantyckie i współdziałanie NATO-UE**
- **Odstraszanie nuklearne, w tym w kontekście rosyjskiej doktryny „deeskalacji nuklearnej” (wzmocnione „nuclear sharing” +)**
- **Wzmocniona i stała obecność wojsk na wschodniej flance (**wysunięta obrona**),**
- **Transatlantycka i europejska mobilność strategiczna („wojskowe Shengen” na potrzeby strategicznego rozwijania sił: warunki prawne i infrastrukturalne)**
- **info/cyber/obrona**

CYBERBEZPIECZEŃSTWO W RAMACH NATO

- Cyberobrona jest **częścią obrony kolektywnej** na podstawie art.5. tak, jak obrona lądzie morzu i w powietrzu (szczyt w Warszawie)
- NATO uznaje, że **prawo międzynarodowe** stosuje się również odpowiednio do cyberprzestrzeni (Podręcznik „talliński” z 2013r.).
- NATO odpowiada za **ochronę własnych sieci** informatycznych oraz **koordynację** wysiłków narodowych, a także rozwój edukacji i ćwiczeń w zakresie cyberobrony.
- Państwa sojusznicze zobowiązały się do ochrony **swoich sieci, wymiany informacji oraz wzajemnego wsparcia** w zakresie cyberobrony (zapobieganie, powstrzymywanie, likwidacja skutków cyberataków), a także rozwijania swoich zdolności kompatybilnych w NATO (Warszawa).
- NATO podpisało porozumienie o **cyber-współpracy z UE (TANDEM)**

UNIA EUROPEJSKA

Globalna Strategia WPZiB UE z 2016 r.

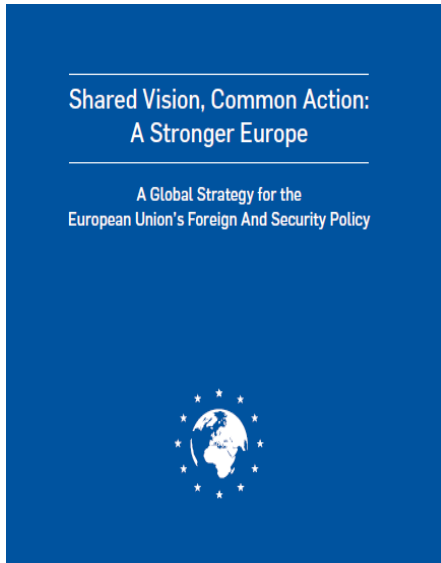

Shared Vision, Common Action: A Stronger Europe

A Global Strategy for the
European Union's Foreign And Security Policy

UNIA EUROPEJSKA: Globalna Strategia WPZiB/2016

- **MISJA:** promowanie pokoju, zapewnianie bezpieczeństwa i dobrobytu oraz budowanie ładu globalnego
- **PRIORYTETY:** bezpieczeństwo UE, odporność na pld. i wsch., podejście zintegrowane, kooperatywne łądy regionalne, ład globalny
- **WARUNKI SKUTECZNOŚCI:** wiarygodność, zdecydowanie, spójność
- **DALSZE KROKI:** nowelizacja strategii sektorowych, przeglądy strategii globalnej

ZAGROŻENIA WG STRATEGII BEZPIECZEŃSTWA UE Z 2016r.

Agresja na dużą skalę

- w Europie nieprawdopodobna. Zamiast tego Europa stoi w obliczu zagrożeń bardziej zróżnicowanych, mniej widocznych i trudniej przewidywalnych

Terroryzm

- **wzrastające zagrożenie strategiczne dla całej Europy. Ma wymiar globalny i łączy się z ekstremizmem religijnym**

Proliferacja broni masowego rażenia

- **potencjalnie największe zagrożenie, zwłaszcza w połączeniu z rozwojem technologii raketowych oraz terroryzmem**

Konflikty regionalne

- **zagrożenia pośrednie i bezpośrednie, niebezpieczne zwłaszcza te na Bliskim Wschodzie**

Państwa upadłe

- **Następstwo złych systemów rządów (korupcja, nadużycie władzy, słabe instytucje, brak przewidywalności) oraz konfliktów wewnętrznych. Wzmagają niestabilność regionalną**

Przestępczość zorganizowana

- **ma charakter transgraniczny i Europa jest dla niej poważnym celem,**

Poziom ambicji UE w dziedzinie bezpieczeństwa: zadania strategiczne

REAGOWANIE NA ZEWNĘTRZNE KONFLIKTY I KRYZYSY:

obejmuje pełne spektrum zadań WPBiO w zakresie cywilnego i militarnego reagowania kryzysowego. Celem jest poszerzenie zdolności reagowania we wszystkich fazach cyklu konfliktowego, włącznie z prewencją, aby promować pokój i bezpieczeństwo w ramach opartego na zasadach ładu globalnego spinanego przez ONZ. Ambicją UE jest, aby być zdolną reagować zdecydowanie i szybko w ramach wszystkich zadań ujętych w artykule 43 Traktatu o UE

OCHRONA UE I JEJ OBYWATELI:

Obejmuje takie zadania, jak ochrona sieci i infrastruktury krytycznej; bezpieczeństwo granic zewnętrznych, włącznie z budowaniem takich zdolności u partnerów; ochrona cywilna i reagowanie na katastrofy; zapewnienie stabilnego dostępu i korzystania z przestrzeni globalnych; przeciwdziałanie zagrożeniom hybrydowym; cyberbezpieczeństwo; zapobieganie i przeciwdziałanie terroryzmowi i radykalizmom; zwalczanie przemytu; budowanie zdolności radzenia sobie z nielegalną migracją; promowanie przestrzegania reżimów antyproliferacyjnych oraz zwalczanie nielegalnego handlu bronią i zorganizowanej przestępczości

BUDOWANIE ZDOLNOŚCI PARTNERÓW W DZIEDZINIE BEZPIECZEŃSTWA:

Misje/operacje wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony o zadaniach szkoleniowych, doradczych i/lub konsultacyjnych (mentoringowych) w sektorze bezpieczeństwa

PRIORYTETOWE OBSZARY WSPÓŁPRACY NATO-UE

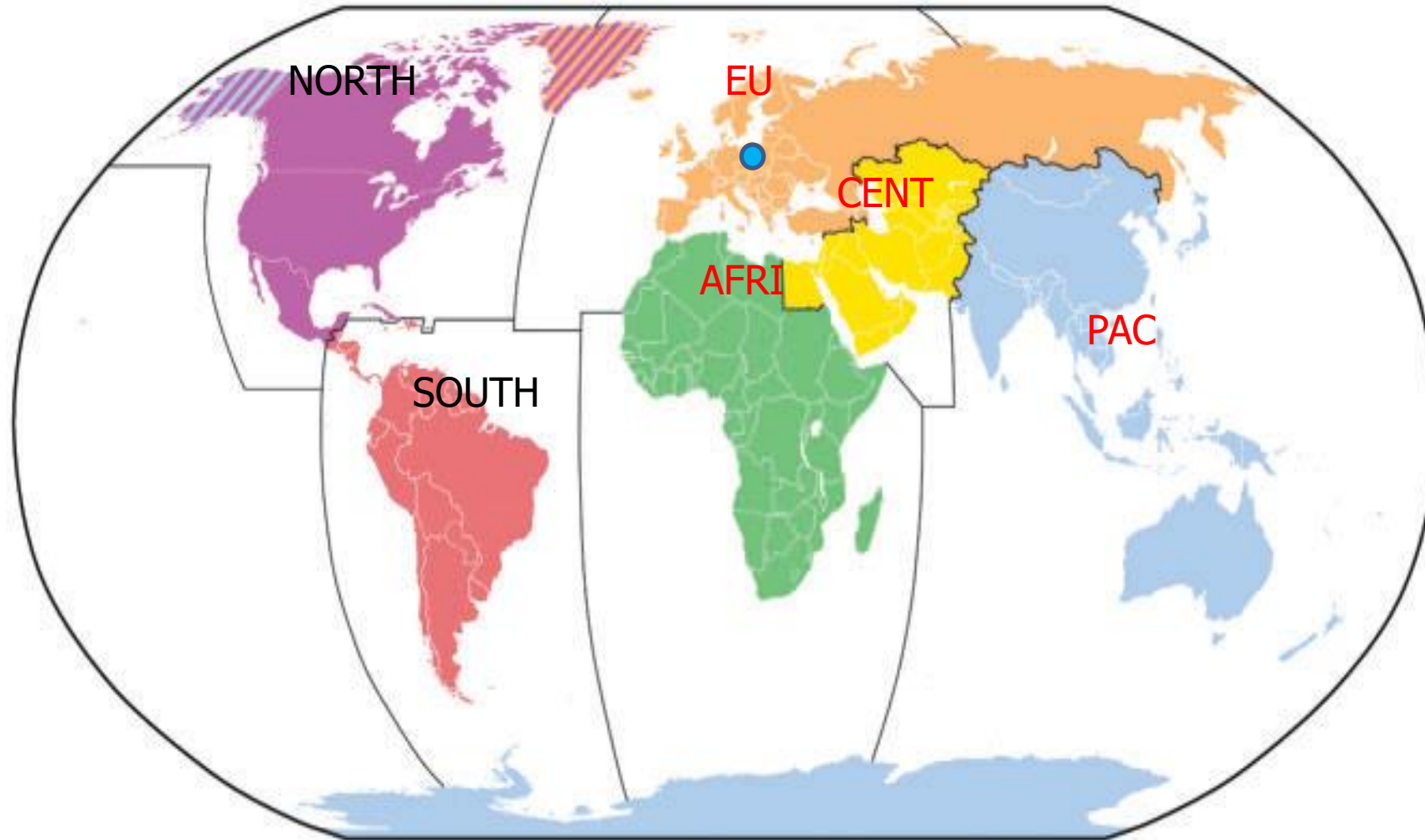
- **przeciwdziałanie zagrożeniom hybrydowym**
- **współpraca operacyjna na morzu**
- **cyberbezpieczeństwo i cyberobrona**
- **zdolności obronne państw członkowskich**
- **przemysł obronny i badania obronne**
- **ćwiczenia**
- **zdolności obronne i w zakresie bezpieczeństwa oraz odporność/żywołność partnerów na wschodzie i południu**

Partnerstwo z USA

Sens i istota partnerstwa z USA

- **Trzeci zewnętrzny filar polskiego bezpieczeństwa: szybciej może reagować niż cały sojusz**
- **Ma sens wtedy, gdy interesy strategiczne USA są zbieżne z interesami narodowymi Polski (kontekst Rosji)**
- **Partnerstwo asymetryczne – różnica potęg**

GEOGRAFICZNE STREFY ODPOWIEDZIALNOŚCI STRATEGICZNYCH DOWÓDZTW USA

USA: dylematy strategiczne

- **USA wobec Chin:**
 - **Główny rywal, pretendent do hegemonii. Pierwszy front II globalnej zimnej wojny. Tajwan, Morze Południowochińskie**
- **USA wobec Rosji:**
 - **Drugi front globalnej zimnej wojny. Cyberinterwencja Rosji w wybory. Wyścig zbrojeń. Proxy war w Ukrainie**
- **USA wobec NATO i UE:**
 - **Zaangażowanie w rywalizację USA z Chinami**
- **USA wobec Bliskiego Wschodu:**
 - **Pośrednia rywalizacja z Rosją i Chinami. Iran, Arabia Saudyjska? Izrael.**

USA a Polska

- **„Tarcza przeciwrakietowa”: baza w Redzikowie**
- **Obecność wojskowa w ramach wzmocnienia wschodniej flanki NATO**
- **Dowództwa (Poznań), bazy lotnicze**
- **Zakupy uzbrojenia: F-16, Patrioty, Abramsy...**
- **Energetyka: amerykański gaz łupkowy**

Regionalne struktury i podmioty wspierające bezpieczeństwo Polski

- **Trójkąt Weimarski**
- **Grupa Wyszehradzka**
- **Trójmorze**

**STRATEGIA
OPERACYJNA
(zadania systemu
bezpieczeństwa)**

**DZIAŁANIA
STRATEGICZNE
(STRATEGIA
OPERACYJNA:
ZADANIA
SYSTEMU
BEZPIECZEŃSTWA)**

- **Pogotowie (ubezpieczenie) strategiczne**
 - **Współpraca sojusznicza i partnerstwa**
 - **Wywiad i kontrwywiad**
 - **Przygotowania obronne**
- **Reagowanie kryzysowe**
 - **Pozamilitarne (dyplomacja, sankcje ...)**
 - **Polityczno-militarne (udział w misjach, manewry...)**
- **Obrona (działania wojenne)**
 - **Agresja na dużą skalę – obrona sojusznicza**
 - **Agresja ograniczona - udział w obronie sojusznika**
 - **Agresja skryta (podprogowa) – obrona samodzielna i/lub sojusznicza**

DZIAŁANIA WOJENNE

(Następstwo agresji na Polskę
lub sojusznika. Każda wojna byłaby wojną
sojuszniczą)

**Wojna obronna na
własnym terytorium**
(odparcie agresji
na Polskę):

- agresja podprogowa
- lokalny (ograniczony) konflikt zbrojny
- wojna na dużą skalę

**Wojna poza
terytorium RP**
(udział
w odparciu agresji
na sojusznika)

- Działania zbrojne
- Działania pozazbrojne

ODPIERANIE AGRESJI: DZIAŁANIA OBRONNE

RODZAJ AGRESJI	ZADANIA OBRONNE
SKRYTA INTERWENCJA (agresja podprogowa)	Reagowanie kryzysowe/obronne: <ul style="list-style-type: none">▪ Uruchomienie systemu reagowania kryzysowego▪ Podwyższenie gotowości obronnej państwa▪ Osłona granicy, obrona powietrzna i morska oraz działania przeciwdywersyjne▪ Wprowadzenie stanów nadzwyczajnych▪ Uruchamianie reagowania kryzysowego w ramach UE i obronnego w ramach NATO (pokonanie bariery konsensusu!)
AGRESJA OGRANICZONA	Operacja obronna: <ul style="list-style-type: none">▪ Rozwinięcie strategiczne (mobilizacyjne i operacyjne)▪ Prowadzenie narodowej operacji obronnej▪ Udział w sojuszniczej operacji obronnej, w tym wydzielenie kontyngentu do obrony sojusznika
AGRESJA NA PEŁNĄ SKALĘ	PEŁNOWYMIAROWA SOJUSZNICZA KAMPANIA WOJENNA

Operacja obronna NATO: wyzwania, dylematy i zadania

- **Monitorowanie kryzysu i wykrycie narastającego zagrożenia (wywiad, rozpoznanie: techniczne, osobowe; multi-wymiarowe): działania narodowe, oceny sojusznicze**
- **Wzmożenie odstraszania (powstrzymywania, mitygowania): operacja kryzysowa NRF (wzmocnienie sił i gotowości „czaty”, rozwinięcie „szpicy” i sił głównych NRF); podwyższenie gotowości sił narodowych; reakcja mini-koalicji wewnątrz NATO; uaktualnienie planów operacyjnych...**
- **Przekazanie wojsk w operacyjne podporządkowanie dowództw sojuszniczych (Transfer of authority)**
- **Operacja obronna: początkowo narodowa(???), od początku sojusznicza!!!**
- **Manewr strategiczny głównych sił wzmocnienia i kontrofensywa**
- **Próg wojny nuklearnej???**

NARODOWA OPERACJA OBRONNA: dylematy

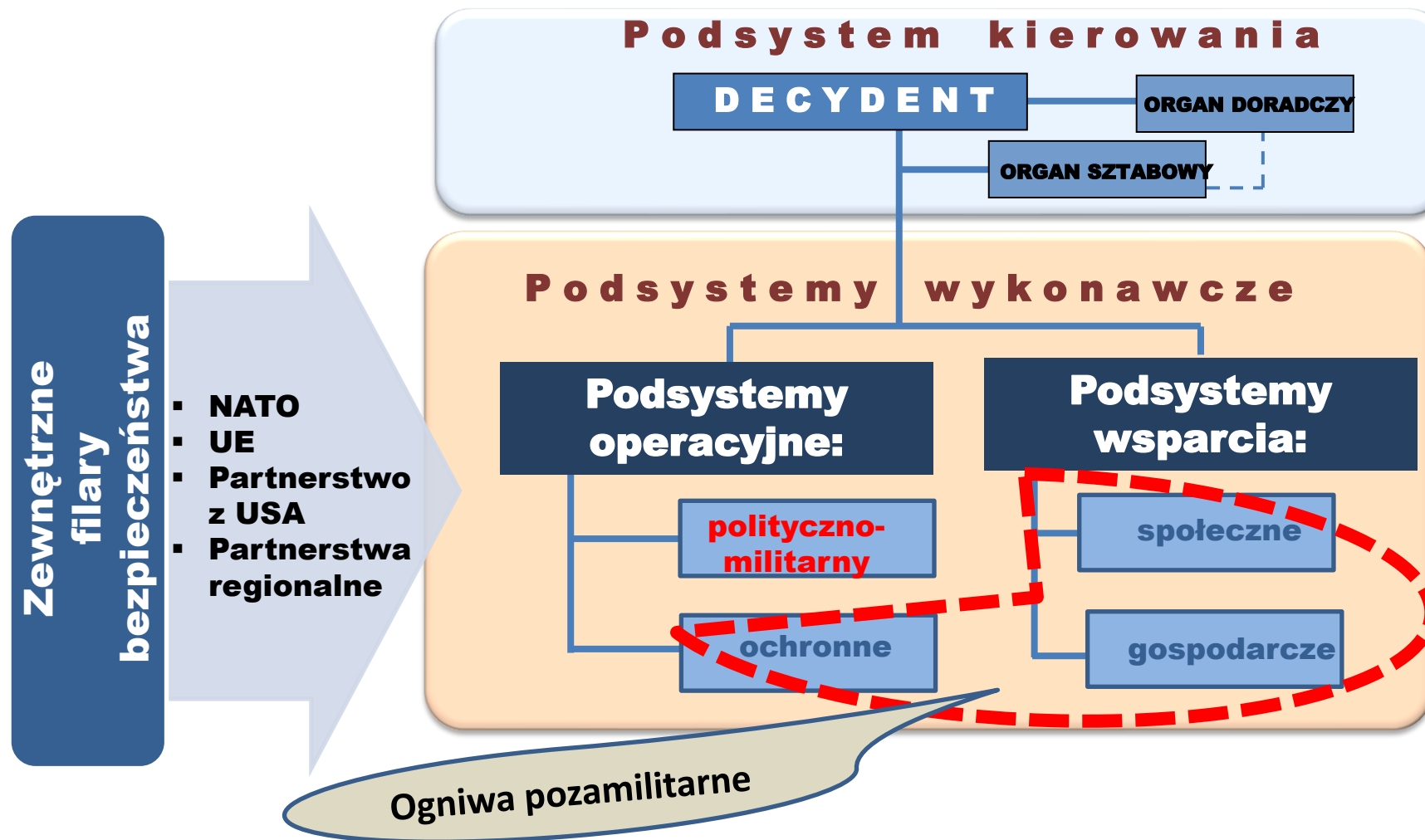
- **Problem zaskoczenia agresją:**
 - **Zaskoczenie strategiczne [wojną],**
 - **Zaskoczenie operacyjne [metodą agresji],**
 - **Zaskoczenie taktyczne [czasem, miejscem...]**
- **Agresja terytorialna i ... aterytorialna?**
- **Czas obrony samodzielnej – zależny od skali zaskoczenia i metody obrony**
- **Przestrzeń: obrona głęboka – obrona frontalna – obrona przestrzenna**
- **Państwo podziemne - zbrojny ruch oporu:**
 - **powszechny (WOT?) czy profesjonalny (Wspec?)**

Synteza: strategia operacyjna - priorytety

- 1. Utrzymanie własnej determinacji i gotowości do działania (podmiotowość strategiczna!) w pełnym spektrum dziedzin, obszarów i sektorów bezpieczeństwa narodowego z priorytetowym traktowaniem tych, w których sojusznicze (wspólne) działanie może być utrudnione (sytuacje trudnokonsensusowe);**
- 2. Umacnianie międzynarodowej wspólnoty bezpieczeństwa poprzez działanie na rzecz pogłębiania procesów integracyjnych w Europie opartych na **wspólnocie interesów** (konsolidacja NATO, w tym wzmocnienie wschodniej flanki, wspólnota interesów w UE, partnerstwo z USA);**
- 3. Wspieranie i selektywny udział w międzynarodowym reagowaniu kryzysowym (prewencja, stabilizacja), przeciwdziałającej powstaniu nowych źródeł zagrożeń lub rozprzestrzenianiu się już istniejących kryzysów w wymiarze ponadregionalnym.**

**STRATEGIA
PREPARACYJNA**
**(zadania w zakresie przygotowania
systemu bezpieczeństwa)**

System bezpieczeństwa państwa

Strategia preparacyjna – opcje

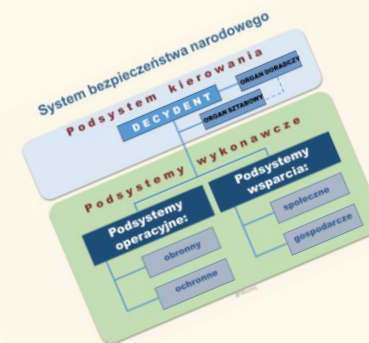
- 1. Umieżdzynarodowienia** systemu bezpieczeństwa narodowego: podkreśla przygotowanie systemu bezpieczeństwa narodowego, którego priorytetem jest maksymalne **wykorzystanie szans** wynikających ze współpracy międzynarodowej;
- 2. Usamodzielnienia** systemu bezpieczeństwa narodowego (**autarkia strategiczna!**): oznacza **konieczność** przygotowania systemu bezpieczeństwa narodowego, którego priorytetem jest maksymalizacja narodowego potencjału bezpieczeństwa;
- 3. Zrównoważonego integrowania** systemu bezpieczeństwa narodowego: podkreśla **możliwość** przygotowania systemu bezpieczeństwa narodowego do zrównoważonego wykorzystywania zarówno szans wynikających ze współpracy międzynarodowej, jak i racjonalnie umacnianych zdolności sukcesywnie integrowanego narodowego potencjału bezpieczeństwa.

STRATEGIA PREPARACYJNA: PRIORYTETY PRZYGOTOWANIA SYSTEMU BEZPIECZEŃSTWA NARODOWEGO

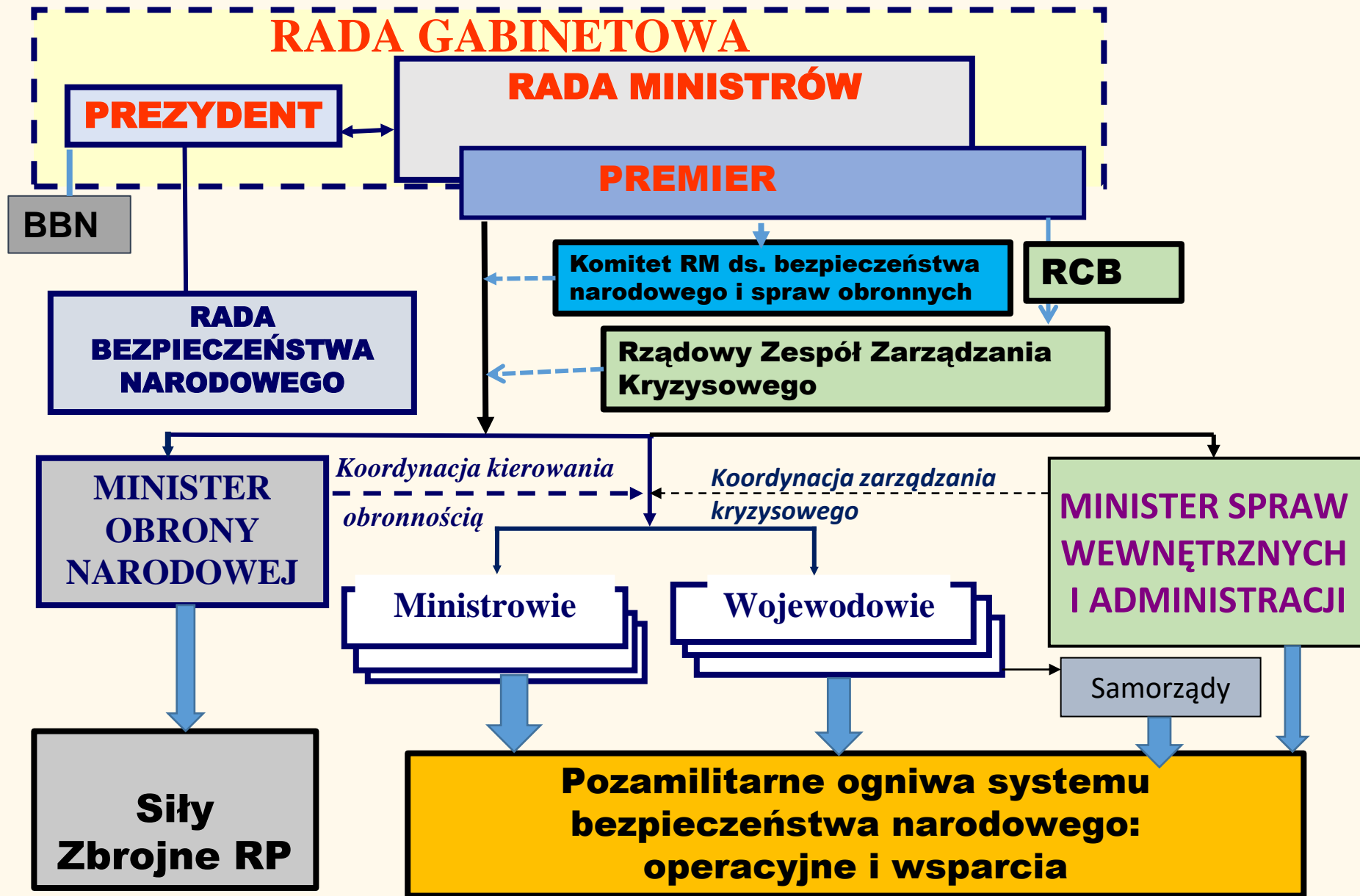
**1. Podsystem kierowania
bezpieczeństwem - integracja**

**2. Podsystemy operacyjne –
profesjonalizacja, rozwój
jakościowy**

**3. Podsystemy wsparcia –
powszechność przygotowań**

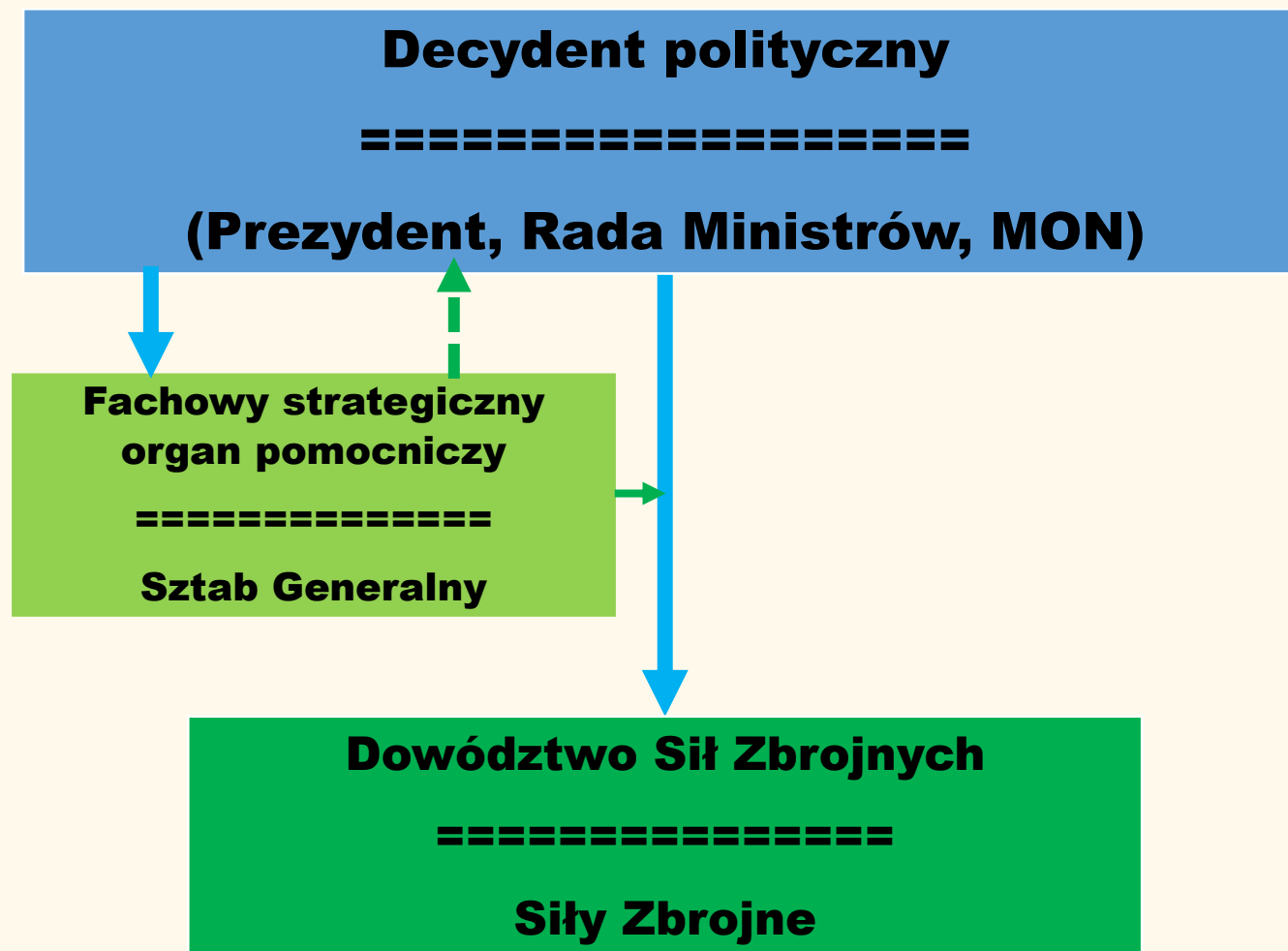
SYSTEM KIEROWANIA BEZPIECZEŃSTWEM

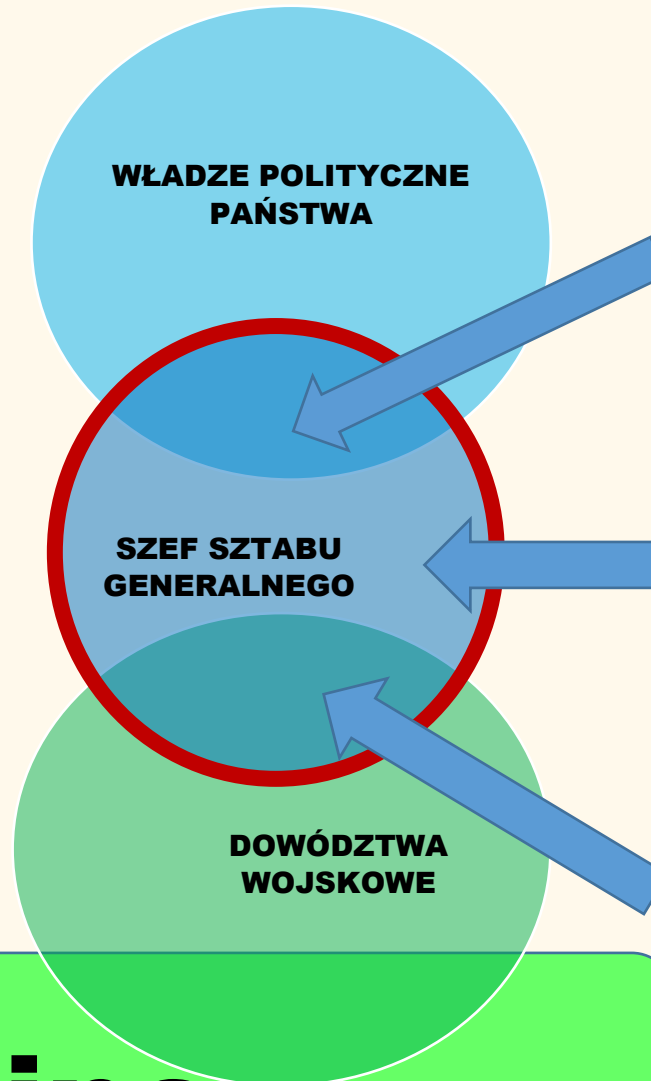
Doskonalenie systemu kierowania

- **Integracja funkcjonalna: obrona militarna, obrona/ochrona cywilna, zarządzanie/reagowanie kryzysowe**
- **Integracja instytucjonalna: na szczeblu rządu, województwa i samorządów**
- **Poprawa wykorzystania organów konstytucyjnych: Rada Gabinetowa, RBN**
- **Ewentualna zmiana Konstytucji: system prezydencki lub gabinetowy**

Istota cywilnego kierowania Siłami Zbrojnymi (zwierzchnictwa polityczno-strategicznego)

**ROLA SZEFA SZTABU
GENERALNEGO JAKO
ZWORNIKA SYSTEMU
DEMOKRATYCZNEGO,
CYWILNO-WOJSKOWEGO
KIEROWANIA SIŁAMI
ZBROJNYMI**

Zadania szefa SG:

- **Doradza Ministrowi Obrony Narodowej (w czasie wojny – także Prezydentowi RP) w kierowaniu SZ**
- **Planuje obronę państwa przez siły zbrojne oraz programuje ich wieloletni rozwój**
- **Nadzoruje z ramienia MON (w czasie wojny – także PRP) realizację zadań przez dowództwa SZ**

Siły Zbrojne

DOSKONALENIE SYSTEMU KIEROWANIA I DOWODZENIA SIŁAMI ZBROJNYMI:

Usunięcie woluntaryzmu partyjnego: zwiększenie strategicznej roli szefa SGWP w organach państwowych. Rozdzielenie funkcji szefa SGWP i Dowódcy SZRP

Poziom państwa

Kierowanie polityczno-strategiczne siłami zbrojnymi i obroną państwa przez organa władzy państwowej (PRP, RM, MON, z pomocnictwem szefa SGWP)

Zwierzchnictwo nad SZ

Prezydent

Rada Ministrów

MON

Szef

Sztabu Generalnego

W czasie wojny

Poziom sił zbrojnych

NDSZ

Dowództwo Sił Zbrojnych

SIŁY ZBROJNE

Dowodzenie siłami zbrojnymi w czasie pokoju, kryzysu i wojny przez organa wojskowe

Pozamilitarne ogniwa systemu bezpieczeństwa narodowego

- **Dyplomacja: MSZ, przedstawicielstwa i ambasady**
- **Służby specjalne: ABW, AW, CBA, SKW, SWW**
- **Policja i pozostałe służby mundurowe: Straż Graniczna, Straż Pożarna, Służba Ochrony Państwa, Służba Więzienna, Służba Celna**
- **Przemysł obronny: państwowy, prywatny**
- **Infrastruktura obronna: obronne przygotowanie terytorium**
- **System powszechnej edukacji obronnej społeczeństwa**

Pozamilitarne podsystemy operacyjne

- **Służby specjalne (AW, ABW, CBA) – problem nadzoru**
- **Policja – uniknąć upolitycznienia**
- **Straż Graniczna – granice zewnętrzne UE**
- **Straż Pożarna – załączki OC na W**
- **SOP - profesjonalizm**

Gospodarcze i społeczne podsystemy wsparcia

- **Przemysł obronny – unowocześnienie przez kooperację międzynarodową**
- **Zapasy strategiczne – poziom krytyczny**
- **Systemy komunikacji – infrastruktura krytyczna, cyber-**
- **Edukacja – powszechność przygotowań**

SYNTEZA PRIORYTETÓW STRATEGICZNYCH RP

- Skoncentrowanie głównego wysiłku na zapewnieniu **bezpośredniego bezpieczeństwa, w tym obrony państwa** i wzmocnieniu strategicznej odporności kraju (na agresję)
- **Własny potencjał obronny** – podstawowy filar i gwarancja polskiego bezpieczeństwa; NATO, UE, strategiczne partnerstwa – filary wspierające
- Zdolności do **obrony kraju i przeciw-zaskoczeniowe** – polska specjalizacja w NATO i UE
- Potrzeba umacniania **podmiotowej obecności w zachodnich strukturach bezpieczeństwa oraz wiarygodności** na arenie międzynarodowej

Dziękuję 😊

też zapraszam
www.koziej.pl
@SKoziej